

Plačati vsak četrtik in
v polnino vred ali
v polnino a polnjanem
na čisto celo leto 12 dn.,
na leto 7 dn., četrta leta
na leto 3 dn. Izven Jugoslavije
plačati. Koroška se plačuje
na upravištvu „Sloven-
ski Gospodar“ v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Plačati se plačuje
v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Poznamo študije št. 2 kvart ali 60 para.

Poznamo plačana v gotovini.

Uredništvo: Koroška
št. 5. Rokopisi se ne
vračajo. Upravištvu
na naročilo, inšerati
reklamacije.
Cene inseratov po dogo-
voru. Za večkratne oglaš-
primeren popust. Nepravi
reklamacije so pošiljane
preste.
Čekovni račun pošilja
uradu Ljubljana št. 10.000.
Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

26. števil.

Maribor, dne 27. junija 1922.

58. letnik.

Katoliški shod

na šmarsko, rogaško in sosednji dekanije se vrši v nedeljo,
dne 2. julija t. l., pri Sv. Roku nad Šmarjem.

Spored:

- Od 7.** do pol 9. ure zborovanja mladine in mož. Poroča na-
rodni poslanec Franjo Zebot.
Ob 7. trideset na 9. uro na kolodvoru sprejem gostov, nato sve-
čan sprevod z godbo in prapori k Sv. Roku.
Ob 10. uri pri Sv. Roku na prostem kratka pridiga (dr. A.
Jerovšek) in slovesna sv. maša.
Ob 11. uri slavnostno zborovanje: pozdravi, govori:
a) «Pomen katoličanstva za javno življenje.» Sod. svet-
nik g. dr. M. Lovrenčič, Kozje.
b) «Katoliška šola.» G. prof. Vesenjaj, Maribor.
c) «Do zmage krščanskih načel!» G. dr. Ant. Korošec.
d) «Mladinska organizacija.» G. urednik F. Smodej,
Ljubljana.
e) «Katoliški tisk.» Narodni poslanec g. F. Zebot.
Ob 12. uri sklepni posvetitev presv. Srcu Jezusovemu.

Katoliško ljudstvo šmarske, rogaške in sosednjih de-
kanij — 2. julija na katoliški shod k Sv. Roku nad Šmarjem!

Katoliški shod velikonedeljske dekanije in tabor
središkega orlovskega okrožja se vrši v nedeljo, 16. ju-
lija v Središču. Opozorjamo na to prireditve vse kato-
liške organizacije v omenjeni dekaniji in tudi izven
nje. Odseki in krožki, ki so prejeli vabila in prijavnice,
naj se požurijo, da vprašalne pole v najkrajšem času
vrnejo. Na katoliškem shodu govori več odličnih govor-
nikov. Krščansko zavedno ljudstvo, udeleži se te prire-
ditve polnoštevilno. Natančneje se še pravočasno ob-
javi.

Glavni romarski shod v Rajhenburgu. Dne 2. julija
je v lurski cerkvi glavni romarski shod, na katerega se
bomo pripravljali s tridnevno od 30. junija do 2. ju-
lija. Pridejo iz Celja trije gospodje misijonarji. Pobož-
ni romarji, pridite v Slov. Lurd, ne bližnji ampak
tudi oni iz Gornje Savinjske, Dravske in Dravinjske
doline, iz pohorskih višin in Savinjskih planin. Isto-
tako pričakujemo romarjev iz bližnje Kranjske.

Orlovski tabor v Rajhenburgu in velikanska ude-
ležba bratov Hrvatov. Za orlovski tabor, ki se vrši v
Rajhenburgu dne 29. t. m., se je prijavilo že čez 500
udeležencev iz Hrvatske. Pridejo s svojim pevskim in
tamburaškim društvom. Tudi nastopi hrvatski Orel
pri telovadbi in nekaterih prostih vajah. Bratje Hrvati,
dobrodošli, srčno pozdravljeni.

R. J.:

Naš kmet je nezadovoljen.

(Dopis iz kmetijskih krogov).

1. Junaška doba.

Rad prebiram naše krščanske liste, ker vem iz
mnogoletne izkušnje, da so se naši listi vedno hrabro
in neustrašeno borili za blagor našega kmetско-delav-
skega ljudstva. Pred vojno smo imeli hude boje ne le
za naš gospodarski napredek, ampak tudi za naš na-
rodni obstoj. Ogabni «Štajerci» je hotel s pomočjo nem-
čurjev in nemčurskih kronic zastrupiti naš slovenski
narod, ter ga pripeljati v naročje velenemštva. Koliko
naporov, truda in požrtvovalnosti je stal ta boj naše
liste in naše vrle može, ki se niso ustrašili obrekovanj
in groženj, gmotnih žrtev in ječe. To so bili apostoli
in mučeniki za slovensko narodno idejo. In ko je ob
izbruhu vojne zavel pangermanski besni duh, so oni
prvi občutili silen udarec nemške pesti. Uklenjeni so
korakali skozi besno nemčursko množico, ki jih je
tepla, suvala, pljuvala po njih in jih obkladala z bese-
do: izdajica! Mnogi je izdahnili v ječi, mnogi si je tam
nakopal kal smrtne bolezni, toda nobeden se ni izne-
veril materi Sloveniji. Naše priprosto kmetско srce je
občutilo vsak udarec, vsak sramotilni pljunek. Čas be-
ži in prehitro pozabljamo to junaško dobo.

2. Majniška deklaracija.

ta prvi korak k osvoboditvi slovenskega naroda, ta
prvi klic po narodni samostojnosti, je našla prvi od-
mev v naših listih in naših sreih. Navdušeno smo sle-
dili našim voditeljem in zavedali smo se, da jim lahko
vrže ta zahteva vsaki hip zanjko okrog vratu. In nekaj
časa smo bili vsi edini, vsi strankarski Slovenci. Dr.
Korošcu so v Ljubljani odpregli konje in navdušeni
narod ga je peljal v mesto. Ne pozabimo tega!

Združenje v državi SHS smo podpisali vsi Slo-
venci in Hrvati. Po osvoboditvi leta 1918 smo šli v
Beograd liberalci in klerikalci.

(Samostojni se takrat še niso narodili, dr. Novačan
pa je bil — ???) Stopili smo v prvo jugoslovansko vlad-
do polni navdušenja in upanja v lepšo bodočnost za
naš kmečko-delavski narod. Niti v slovenskem, niti v
hrvatskem narodu ni bilo tedaj iskric upora proti vlad-
di. Vsi kmetje smo navdušeno pozdravljali vsak ko-
rak naših poslancev.

Naš odpor pa se je pojavil v hipu, ko smo videli,
da so se v Beogradu povohali in našli srbski, hrvatski
in slovenski kapitalisti.

3. Opozicija.

Ko smo Slovenci videli, da naš kmečko-delavski
čolnčič ni ustvarjen za kapitalistično vodo smo soglasno
sklenili na nešteti shodih in sestankih, da morajo na-
ši poslanci iti v — opozicijo. To se je tudi zgodilo. —
Ostali so samo v Beogradu, da čuvajo naše interese, da
kontrolirajo vladne ukrepe in da tolmačijo vladni pot,
po kateri hočemo hoditi. Žal, da tudi Radič ni tega storil.
Bili bi že bližje cilja, mi kmetje SHS, ki tvorimo
— večino. Srbski zemljoradniki so razumeli položaj in
so tudi v opoziciji. Hvala srbskim kmetom! Seveda so
sedaj oni in njihovi, kakor mi in naši listi, ker pišejo
resnico in polagajo prste na krvave rane našega za-
furanega gospodarstva — izdajice. Sedanja vlada se
ne zaveda, da nima kmetско časopisje le pravice, am-
pak tudi sveto dolžnost, da brezobzirno pove in ob-
razloži svojim bralcem resnični položaj, da jih opozori
na vse nedostatke sedanje vlade in da ob enem tudi
pokaže, kako bi bilo bolje za narod.

4. Pogubonosno delo sedanje vlade.

Sedanja kapitalistična večina vlada že skoraj dve
leti. Ali je storila kaj velikega, zdravega, trpežnega, za
lepšo bodočnost Jugoslavije odločujočega? Mi smo do-
bili ustavo, ki bi zadovoljevala ves narod in v kojega
okvirju bi se zadovoljno razvijali vsi stanovi in vsa
plemena? Ne! Dragoceni čas se trati v malenkostnih
medsebojnih bojih, duševne sile se porabljaajo za raz-
ne afere in aferice, moči se izgubijo v manjših ali več-
jih krizah in krizicah. Edino smoteno delo sedanje
večine obstoji v tem, da gleda in študira, kako bi si
obdržala mandate in s tem sedanji kapitalistični tok.
Sedanja vlada je samo eksekutiva kapitalističnih strank
Zato je slepa napram ljudskemu trpljenju, slepa na-
pram ljudskim željam in potrebam, slepa napram dra-
ginji in splošni nezadovoljnosti, ki se širi od dneva do
dneva celo že v tistih slojih, ki so bili do danes vsled
svojege trdega dela, skrajne skromnosti in ponižne po-
trpežljivosti obvarovani pred tem čustvom. Naš kmet
že tudi postaja nezadovoljen in nestrpen. Naš kmet in
delavec, ki tvorita temelj države. Polasteva se ga tem-
na slutnja, da mora tako državno gospodarstvo, kakor
se vodi sedaj, upropastiti njega in vse druge sloje in
državo. On vidi in čuti, kako se pogrezamo od meseca
do meseca, od dneva do dneva, dokler ne pademo v
isti prepad strašne gospodarske krize, kakor jo pre-
življa sedaj — Nemška Avstrija.

Z žalostjo in sočutjem smo čitali o trpljenju nem-
ških kmetov, ki plačujejo nogavice po 1000, srajce pa
po 10.000 K. Ob času zadnjih volitev meseca novem-
bra 1920, so nam obljubljale sedanje vladne stranke
raj na zemlji. Vladali bodo tako, kakor hoče narod. —
Zmanjšali se bodo davki, reduciralo se bo vojaštvo,
Slovenija bo postala avtonomna, cene blagu se bodo
zmanjšale, izvoz bo mogoč za vse poljske pridelke, za
vino in živino, tobak bo postal cenejši in kotli se ne
bodo več pečatili! Tako so nam obljubljali! Kaj pa se
je uresničilo od vseh teh obljub? Pod sedanjo, samo-
stojno-demokratsko vladno so se podražile vse življenske
potreščine tako, da stanejo večkrat toliko, kakor ob
času volitev in obljub dne 28. novembra 1920. Sol je
stala takrat 4 K, danes 16 K, sladkor 20—25 K, danes
60—70 K, šibice 1 K, danes 2.60 K. Isto razmerje velja za
tobak, za kavo, za platno in obleko, za železnino in
drugo.

5. Odkod pa pride ta draginja?

Ker je sedanja vlada naložila na vse te predmete
visoke davke in colnine. Nekaj radi resnično potrebnih
dohodkov v ojačenje državne blagajne in v dobiti
nas vseh, največ pa v zaščito domačih kapitalističnih
družb in v pokritje ogromnih, sedajnemu gospodarske-
mu stanju države ne odgovarjajočim izdatkom. Ali je
res potrebno, da izkazujejo naše sladkorne tovarne mi-
ljonske dobičke in 15—20odstotne dividende, med tem
ko se obrestujejo prihranki naših krvavih žuljev v na-
ših posojilnicah po 4—5 od sto?! O bankah, ki rastejo
kakor gobe po dežju in sesajo našo kri, kakor predenica
v detelji, niti ne govorim.

6. Narod se hoče iznebiti sedanje vlade.

Nesrečna ženitev med slovenskimi, hrvatskimi in
srbskimi kapitalisti je rodila Radiča in odtujila ves ju-
goslovanski kmetско-delavski narod sedajni vladi. —
Narod hoče vreči sedajno «porodico» s prestola in si
zopet osvojiti Jugoslavijo, katero si je sam ustvaril s
trpljenjem in hotenjem. To pa je mogoče samo s trez-
nim, premišljenim delom na podlagi volilnih kroglic.

7. Strnimo naše vrste!

Mi kmetje in delavci smo temelj države! Ako se
združimo vsi slovenski, vsi hrvatski in vsi srbski kmetje
v eni slovenski, hrvatski in srbski stranki, moramo zma-
gati! Vsak zase, vsi pa za svobodno, kmetско Jugoslavi-
jo. Gospodariti si hočemo sami s pomočjo naših ljudi,
o katerih vemo, da ne bodo nikdar izdali naših koristi
za skledo kapitalistične leče. Vsak je naš, kdor hoče
delati z nami; najsi bo potem učitelj ali profesor, duhov-
nik ali doktor, Peter ali Pavel. Naše pošteno kmetско
srce bo presodilo, ali je naš, ali ne naš. Ako se združi-

mo pri prihodnjih volitvah v eni stranki, bomo sijajno
zmagali. 80 odstotkov vseh glasov je naših.

Z zmago pa prevzamemo težko odgovornost gos-
podarstva. Odgovornost bo tem težja, ker sprejememo
od stare vlade samo dvanajstine in dolgove. Toda mla-
di kmetски gospodar, poln življenja, se ne ustraši ničesar.
Prevzame zavoženo gospodarstvo, z delom in šte-
denjem pa se reši vseh dolgov. Seveda počasi, držeč se
reka: zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača.

Ako bi strli z enotno kmetско-delavsko fronto pri
prihodnjih volitvah sedajni kapitalistični vladni sis-
tem, bi morali začeti gospodariti tako, kakor gospoda-
rimo pod domačo streho. Vsak si uravna izdatke po do-
hodkih. Dolgov se bojimo, kakor hudič križa. Naše av-
tonomne občine, v katerih vlada naše ljudstvo, so ime-
le do sedaj krasno gospodarstvo z občinsko blagajno.
Tako bi moralo biti tudi v državi. Sedajna kapitalistič-
na vladna večina pa hoče dohodke prilagoditi stroš-
kom. V tem tiči mizerija našega sedajnega gospodarst-
va. Milijonarji gospodarijo v kmetски hiši.

Naš kmet je popolnoma nezadovoljen s sedajno
vlado!

Oblastniki proti narodu.

Poslanec Zebot je na skupščinski seji dne 21. t. m.
takole nastopil proti odurni oholosti in krivičnosti da-
našnjih oblastnikov.

Gospod predsednik! Dne 28. aprila t. l. sem stavil
predsedništvu skupščine vprašanje radi postopanja na-
čelnika 5. oddelka v ministrstvu trgovine in industrije
gospoda Saviča. Ta gospod Savič je ob priliki, ko sva
s tovarišem Roškarjem intervenirala v tamošnjem mi-
nistrstvu v važni gospodarski zadevi ljudstva v Slov.
goricah, grdo žalil naš slovenski narod. Rabil je izraz,
da smo Slovenci «švercari», i sami nepouzdanji (neza-
nesljivi) ljudje v tej državi.

Gospod načelnik se je obnašal tako, kakor ne pri-
stojno visokemu državnemu uradniku v našem mini-
strstvu. Začel kričati in brez povoda vpiti, kakor se
vpije v kaki vaški šnopsariji.

Ko je gospod Roškar povdarjal, da, ako se za-
deva naših mlinov in žag ob meji ne uredi, kakor želijo
ljudje v Slov. goricah, bo to v veliko škodo kmetskega
in viničarskega ljudstva v Slov. goricah, je gospod Sa-
vič še rekel: «Kaj to mene briga, ako narod pogine».
Tako se je izrazil visok uradnik v ministrstvu trgovine
in industrije. Od tega časa, ko sva s tovarišem Roškar-
jem intervenirala, je preteklo že dva meseca, a gospod
minister dr. Laza Marković kot zastopnik ministra trgo-
vine in industrije do sedaj ni imel časa, da odgovori,
dasiravno ima dotičnega uradnika blizu sebe.

Radi tega, ker ministri ne odgovarjajo na razna
vprašanja in ker predsedništvo dopušča, da pridejo in-
terpelacije prej v roke uradnikom nego ministrom, mo-
ramo tako postopanje ministrov in predsedništva na-
rodne skupščine resno grajati. Zvedel sem, da je upit
ležal mesec dni v arhivu, da je pa g. Savič že čez dva
dni vedel, da sva z Roškarjem vložila interpelacijo.

Tako se postopa z narodnimi poslanci, kadar v
važni zadevi interveniramo in zahtevamo odgovor.

Radi tega zahtevam, da se kaznujejo ministri prav
tako, kakor se kaznujejo uradniki, ki zanemarjajo sve-
je uradniške posle.

Politični ogled.

KRALJEVINA SHS.

V vladnih klubih so vedno večji potresi in
razdori. Vladni zavezniki se ne razumejo med seboj,
pojavljajo se razne struje in skupine, eni bi radi ostali
na vladi kot doslej, drugi pa zahtevajo, da se vladna
skupina demokratov in radikalcev razdruži. Dvanajst
radikalskih poslancev je pred kratkem zahtevalo, da se
demokrate takoj požene iz vlade. Edino, kar še to druž-
bo veže, so razne umazane zadeve in pa slaba vest vsled
skupnega izkoriščanja državne in narodne imovine.
— Gorostastne vesti o princu Juriju nemoteno krožijo
po beograjskih listih, zdaj se piše, da je princ na umu
bolan, zdaj, da počenja razne nerednosti, zdaj, da po-
tuje na okrog pod tujim imenom, zdaj, da je vse za-
pravi, da bo moral biti interniran itd. Ker se vlada
ne spomni, da bi take stvari v zaščito ugleda države
in kraljeve družine zaplenila, je očitno, da je cela
stvar zasnovana in podpirana od zgoraj. — Finančni
minister je za julij zahteval zopet dvanajstine, se-
veda še v večjem iznosu kot za prejšnje mesce, ker mis-
li, da proračun ne bo pravočasno sprejet. — Poslanec
Jugoslovanskega kluba Škulj je posredoval pri vojnem
ministru, naj se ne bi vpoklicali rekruti v času naj-
nужnejših poljskih del v mescu avgustu. Vojni minister
je obljubil, da se bo prošnjam rekrutov ugodilo.

ČEHOSLOVASKA.

V čehoslovaškem parlamentu je prišlo do pravih

pretepaških skandalov. Pri razpravi vladne zakonske predloge o likvidaciji vojnih posojil so Nemci zahtevali odgoditev razprave do drugega dne. Nemškemu poslanecu Jungu je predsednik zbornice zaradi baje žaljivih izrazov o češki državi odvzel besedo, češki liberalni poslanec pa so navalili na Junga, da ga potisnejo z govornice. Nemški poslanci so priskočili svojemu tovarišu na pomoč in prišlo je do pretepa ter so policajdemokratski Čehi vrgli nemškega poslanca Lodgemana preko mize, da so ga morali nezvestnega odpeljati iz zbornice. — Nato so Čehi pozvali oboroženo četo 45 orožnikov v zbornico proti Nemcem. Razsodnosti češkega agrarnega poslanca Svehla, ki je protestiral proti vmešavanju policije v zbornične posle, se je zahvaliti, da ni orožništvo izvršilo nasilja. — Zdaj pa res ne vemo, katerim policajdemokratom bi dali prednost v divjaštvu, praškim ali beograjskim. Najbrž obojim.

NEMCIJA.

V soboto so neznani zločinci iz avtomobila ustrelili zunanega ministra dr. Rathenau, ko se je vozil iz svojega stanovanja v berlinsko zbornico. Avtomobil zločincev je z največjo brzino oddrdal in zasledovanja so dosedaj še brez uspeha, gotovo je pa to, da so zločinci monarhisti, najbrž bivši oficirji, ker je bil pokojni minister dr. Rathenau odločen zastopnik republike in nasprotnik militarizma.

ANGLIJA.

V Londonu so irski uporniki Sinfajnovci ustrelili angleškega maršala Wilsona, ki je bil med vojno vrhovni komandant angleške vojske. Pokojni maršal je izdelal načrt za temeljito razoroženje Irske in to je bil povod tega političnega uboja. Storilci so že pred sodiščem.

LIGA ZA ČLOVEŠKE PRAVICE.

V Berlinu se je vršilo te dni zborovanje francoske in nemške lige za človeške pravice. Govorili so predsednik nemškega parlamenta Löbe, bivši francoski naučni minister Buisson, bivši nemški poslanik v Varšavi grof Kessler, profesor na pariški Sorbonni Basch, nemški znanstvenik Einstein, francoski profesor na Sorbonni Bougle in vodja francoskih socialistov Renaudel. — Francoski delegati so ostro obsojali francoski imperalizem in militarizem.

Tedenske novice.

Današnja številka «Slov. Gospodarja» je izšla na 4 straneh radi državnega praznika — Vidov dan — ki pade na sredo in radi Petrovega v četrtek. Prihodnja številka bo zopet izšla na običajnih osmih straneh.

Kmetiskim zvezam celjskega okrožja, ki so nam vposlale poročila o svojih odborovih sejah meseca maja, sporočamo, da smo vse njihove želje in zahteve: glede volitev in volišč, vojaščine, davkov, šole itd. v posebnem poročilu naznanili Jugoslovanskemu klubu. Tajništvo SLS v Celju.

Kedaj bodo volitve? V celi državi se vse želi volitve v državni zbor (narodno skupščino). Ne želijo si jih slovenski liberalci in samostojneži, ker bi še vsaj nekaj časa radi sedeli v Beogradu v ministrskih in poslanskih klopek. Naša stranka zahteva nove volitve. Volilce in zaupnike pozivamo, da na vseh zborovanjih zahtevajo takojšnji razpis volitev.

Ciril Kandut umrl. Dne 22. junija t. l. je umrl na Dunaju v bolnišnici usmiljenih bratov koroški duhovnik Ciril Kandut v starosti 32 let. G. Kandut je dovršil leta 1914 v Celovcu bogoslovne študije, se je podal v Belgijo, da bi študiral socialne vede, a se je moral vrniti radi izbruha svetovne vojne. Služboval je kot kaplan v Pliberku in pozneje od leta 1915 do 1918 kot vojni kurat na italijanski fronti. Ob prevratu je bil nastavljen kot kaplan v Borovljah in po plebiscitu v Prevaljah. Leta 1921 se je podal na Dunaj, da bi nadaljeval višje bogoslovne študije. Pokojni je bil nadarjen, energičen, spreten, delaven, pobožen duhovnik. Slovel je kot govornik v cerkvi in zunaj cerkve, kot dober mladinski organizator, kot požrtvovalen narodnjak. — Za Koroško je smrt g. Kanduta hud udarec.

Poslanec Pušenjak je potem interpelacije vprašal ministra za vojno in mornarico, zakaj se naši fantje protivno določbam zakona kličejo na nabore že v letu, v katerem so še le dopolnili 20. leto starosti. Pritožil se je tudi proti počasnemu reševanju aktov in prošnji v vojaških pisarnah, v katerih vlada preveliki birokratizem in ne praktično pisarniško poslovanje ter zahteval, da se ruski oficirji, ki ne znajo ne jezika, ne poznajo naših zakonov, a kljub temu službujejo v vojaških pisarnah, nadomestijo z domačimi oficirji.

Poslanec Pušenjak je vložil upit na ministra agrarne reforme, v katerem zahteva, da se kmetška gozdnarstva v okr. Gornjiograd, Marenberg, Slovenjgradec in Maribor, katera kmetje sami obdelujejo, izloče iz agrarne reforme oziroma, ako se to ne da tako kmalu izvesti, oproste plačila 5 odstot. skupička za les in v slučaju prošnje dovoli oddaja dela posestva sinom oz. dedičem. Velika krivica se godi našim kmetom, ki imajo gozda posestva v strmih legah, katere onemogočajo spravlanje lesa, a so padla pod agrarno reformo, ker merijo nad 200 ha, dočim padejo pod agrarno reformo v Vojvodini še le posestva, ki merijo čez 300 ha. Isti poslanec je vložil upit na ministra vojne in mornarice radi postopanja komandirja 12. čete v Marenbergu proti občinstvu v gostilni J. Grögl v Remšniku in radi rešitve prošnje vojnih obvezancev leta 1898 in 1899 v zadevi računanja let dostuženih v Avstriji in Jugoslaviji oziroma prebitih v vojni službi.

Važno za splavanje v okr. Gornjiograd. Poslanec Pušenjak se je zavzel za polovično vožnjo na železnici, za splavarje, ki se vračajo iz Beograda in drugih krajev

domov. Železniško ministrstvo je prošnji ugodilo in bodo v bodoče splavarji deležni ugodnosti, katere so do leta 1919 uživali. Vsa podrobnejša naovdila se bodo dobila pri občinskih uradih okraja Gornjiograd.

Poročilo finančnega ministra. «Jutro» in plačevanje neposrednih davkov. V soboto, dne 24. t. m., je finančni minister dr. Kosta Kumanudi (demokrat) poročal poslanski zbornici o finančnem stanju naše države. Ljubljansko glasilo liberalnih mladikov, dnevnik «Jutro», je ob tej priliko posvetilo ekspoziciji (poročilu ministra) dr. Kumanudija gostobeseden uvodnik, ki se odlikuje po hinavskem hvalisanju sedanjega režima. Tako je baje ugotovil finančni minister, da so Srbija, Hrvatska, Dalmacija in Vojvodina plačale več neposrednih davkov, kakor jih je bilo za te pokrajine proračunjenih, dočim so Slovenija, Bosna in Hercegovina plačale manj, kakor bi jih morale plačati po proračunu. Naši poslanci so baje (po poročilu «Jutra» seveda!) strme poslušali to ugotovitev. Ugotavljam, da je to podtikanje liberalnega lista hinavska žalitev za naše davkoplačevalce, katerim hočejo demokratske izdajice predbacivati nezadostno plačevanje davkov.

Srbijanski list v Gornji Radgoni. Nek zakotni listič, čegar uredništvo je v Beogradu, se vsiljuje pod sleparskim imenom «Samouprava» med naše verno ljudstvo z uprav židovsko nesramnostjo. V njem piše celo pravosodni minister dr. Lazica Marković, ustanovitelj protijugoslovanskega srbsko-italijanskega komiteja, tako očividne neresnice in zavijanja, da se poučenim krogom uprav gabi vzeti v roke to protikatoliško, protijugoslovansko in protislovansko cunj, pisano v odpor nem velesrbij. duhu. Tudi glede Pašiča je nagomilene toliko nezaslužene hvale, da je takoj vsakomur jasno, kaj hoče srbijanska stranka v Sloveniji. Ime in pa geslo tega lističa «Samouprava» je prava pravcata laž, ker večini srbijanskih politikov ne pride na misel dati ljudstvu njegovo pravo in resnično samoupravo — avtonomijo. Zato odločno svárimo vse pošteno-misleče Slovence, da kratkomalo vržejo na smetišče ta lažnjivi srbijanski list. V katoliške družine katoliško časopisje!

Občine, posnemajte! Občina Rečica ob Savinji je poslala Višjemu šolskemu svetu v Ljubljani sledečo zahtevo: Županstvo Rečica ob Savinji zahteva od Viš. šolskega sveta, naj pri ljudskih šolah na deželi ne preloži počitnic od jeseni na poletje. Šolske počitnice naj bodo, kakor je bilo na kmetih dosedaj v navadi, v jeseni! To se je dobro obneslo! Razlogi: Zahteva po jesenskih počitnicah je predvsem gospodarskega značaja; še več: je v znatni meri vprašanje revnih družin na deželi. Na kmetih potrebujemo v jeseni otroke za pašo, pobiranje sadja itd. Podpisi župana in vseh odbornikov.

Mladina, udari! Časopisje demokratske stranke, ki je v Beogradu zakrivila grozno slabe razmere v naši domovini, skuša priti v naše hiše. Tudi ostudni samostojneži, ki poznajo samo skrb za svoj žep, silijo našim ljudem s svojim «Kmetijskim listom» in še ustanavljajo «Staro Pravdo». Denar jim daje znani dr. Žerjav iz raznih bank, kakor na primer iz Jadranske banke. Prvi julij je tukaj. Treba bo za bodoči pol leta naročiti našim družinam dobre liste. Mladina! Fantje, dekleta, možje! Stopite ob nedeljah in praznikih od hiše do hiše, kjer še ni «Slov. Gospodarja», naročite ga. S prijazno besedo nagovorite gospodarje in gospodinje, da naročijo za družino, za delavce naše liste. Kdor ne more za pol leta, prosite vsaj za četrletno naročnino. Naš klic te dni naj bo: Liberalni, samostojni in socialdemokratski časnikarski strup ven iz slovenskih hiš! «Slov. Gospodarja» in «Stražo» pa v vsako hišo! Mladina, udari!

Sklep gospodinjkega tečaja v Velovlaku (Ptuj) se je vršil v sredo, dne 21. t. m., v navzočnosti zastopnika pokrajinske uprave g. Sancina, okrajnega glavarja dr. Pirkmajerja, vladnega komisarja okrajnega zastopa g. Brenčiča in drugih odličnih gostov. Tečaj je obiskovalo 17 udeleženk, med njimi tudi dve ženi. Uspehi so bili jako razveseljivi in starši deklet, ki so bili tudi povabljeni k razkošno obloženi mizi, so imeli v lepem uspehu najboljšo plačilo za trud in žrtve. Težkoče so bile v začetku velike; pred vsem znana nezaupnost našega ljudstva do vsega novega in z njo združeno zabavljanje gotovih modrih glav, pa tudi kmetško delo je je bila nemajhna ovira. Mnoga dekleta so morala doma zjutraj navsezgodaj opraviti domače delo in ob 8. uri so prihajale že vse spehane in utrujene na tečaj. Tu jih je zopet čakal uk od 8. do pol 10. ure in potem delo v kuhinji; popoldne zopet uk do 4. ure, doma pa zopet delo še pozno v noč. Seveda so pozabila sedaj ves trud ob veselju, da trud ni bil zastoj. To je bil že 4. tečaj v ptujskem okraju, prihodnji se vrši v šolskih počitnicah pri št. Janžu na Dravskem polju. Ideja gospodinj-skih tečajev je jako zdrava; ženstvo stopi na njih na plan, vzbrdi se jim samozavest in ta je eden steber naše boljše bodočnosti.

Dr. Kukovec, bivši minister, advokat v Celju in v Mariboru ter vodja slovenskoštajerskih liberalcev snubi v Beogradu samostojneže in narodne socialiste. Na ta način bi rad zlezel še v bodoče kot poslanec v drž. zbor. Ali bo prišlo po snubitvi do divjega zakona, bomo videli. Obilo sreče!

Pucelj ne sme več na lastno roko prodajati govede, koje dobi naša država iz Nemčije in Madžarske. Dali so mu ostro kontrolo. Živino sedaj prodajajo na licitaciji, a ne tako, kakor sta prej delala Pucelj in njegov zet Stiebler. «Pod roko» sta oddajala živino za 4 din. 1 kg zive teže; a na licitaciji se doseže tristo višje cene. Vlada sama je sprevidela, da je treba samostojnemu mesarju obešiti košaro z milijoni malo višje.

Kak vinogradnik je g. minister Pucelj. V vinogra-

dih po Hercegovini se je pojavila trtna uš v toliki množini, da grozi upropastiti vinograde. Vest o trtni uši v Hercegovini je došla v Beograd na uho poljedelskega ministrstva. Vrhovni šef tega ministrstva, g. bivši mesar Pucelj, se je takoj lotil pobijanja hercegovske trtno uši in odredil, da se pošljejo po trtni uši prizadetim vinogradnikom večje množine modre galice, da poskropijo z galico trtno uničevalko in jo na ta način uničijo. Dosedaj nam je bilo znano, da se pobija z modro galico peronospora, a g. minister Pucelj je iznašel recept, po katerem je začel tudi hercegovsko trtno uš uničevati z modro galico. Vsi hrvatski listi se norčujejo iz Puceljevega znanja v vinogradni stroki. Kaj bodo neki rekli k Puceljevemu receptu za pobijanje trtno uši naši slovenski vinogradni strokovnjaki, ki so po večini — slabostojni pristaši? Da, da, naš g. poljedelski minister Pucelj se razume na mesarsko stroko, na pitje rujnega vinca, a s pobijanjem trtno uši v Hercegovini se je — nesmrtno osmešil že med hrvatskimi vinogradniki, kaj šele med slovenskimi!

Uničeni vinogradi v Brodu ob Savi. Minulo nedeljo je padala v okolici mesta Brod ob Savi tako gosta ter debela toča, da je uničila vse vinograde, ki so bili ponos ter glavni dohodek brodskih okolčanov. Škoda cenijo na milijone.

Hercegovina brez soli. Že itak od narave siromašna Hercegovina se oklepa eno zlo za drugim. Hercegovina trpi vsled gladu, suše, a sedaj je celo brez soli. Krivda, da so izstradani Hercegovci brez soli, zadene vlado, ki bi mesto, da bi poslala sol, pošljala razne komisije, ki bi naj dognale vzrok, zakaj je Hercegovina brez soli. V Beogradu že pač dokaj časa vladajo pravcati Lemberžani.

Za direkten promet med Jugoslavijo in Češkoslovaško se sestane koncem tega meseca na Dunaju komisija čeških in naših zastopnikov, ki se bo posvetovala, kako bi se ustanovila in obdržavala stalna prometna zveza. V istem času se bodo češki zastopniki posvetovali tudi z italijanskimi glede direktnega tarifnega prometa. Naši zastopniki bodo tudi tej konferenci prisostvovali.

Ekspost dalmatinskega vina. Po poročilu zagrebškega «Jutarnjega lista» je bilo pred kratkim iz Dalmacije prodano 20.000 hl vina v Francijo. Bila je že skrajna sila, dalmatinski vinogradniki so že bili popolnoma obupani, ker niso mogli spraviti svojih pridelkov v denar. Vlada — mesto da bi trgovino podpirala, jo je še ovirala. Tudi na Češko se je v zadnjem času prodalo nekaj vina. Trgovina se je začela polagoma razvijati. Tuji kupujejo samo črnino, po belem vinu se pa ne povprašuje.

Mlada žrtev Drave. Sedemletni sinček staršev Masej Edmund je dne 23. junija gredoč iz podveljčke šole zdrknil raz nekega ob desnem bregu vode privezanega splava v Dravo in utonil. Objokanim staršem je zagotovljeno človeško sožalje vseh znancev in sosedov.

Košnja v Pesniški dolini je zdaj v polnem tiru. Sena je letos precej, v bližini Pesnice ponekod tako obilno, da niti stari ljudje ne pomnijo tako bogatega pridelka; na nekaterih mestih je trava visoka kakor pšenica. Draga pa je krma vkljub temu; voz sena stane 2000 K; in da kupec da mora še sam pokositi in sušiti. Višjih legah pa je trava slaba kakor druga leta. Vreme je za spravlanje še precej ugodno; in tako gredo proti večeru cele kolone težko naloženih vozov proti vsem in za vozovi veselo prepevajoč kosci in sušilci. Bogu bodi hvala!

Silno neurje v Posavju. V nedeljo, dne 18. t. m. popoldne je bil v naših krajih velikanski naliiv. Voda je razjedla pota, odnesla iz njiv in vinogradov rodovitno zemljo. Veter je vrgel žito. Črni oblaki, ki so sikali grom in strela, so nam vendar prizanesli s preobilo točo. Treska in hudega vremena, reši nas o Bog!

Mariborsko porotno sodišče. Česti so slučaji, da pride med mladeniči-naborniki do pretepa in pobeje. Tako je bilo tudi dne 2. majnika t. l. v St. Lenartu v Slov. gor. Mladeniči-vojaški naborniki so si najeli nekega 16letnega Friderika Žižeka kot igralca na harmoniki. Med njim in med vojaškim nabornikom Henrikom Stuber je prišlo vsled tega, ker Žižek ni mogel, oziroma ni hotel venomer igrati na harmoniko, do hudega spora. Ker je vsled tega dal Stuber Žižeku hudo zausnico, je poslednji sklenil se maščevati nad Stuberjem. Harmonika-igralec Žižek si je poiskal lopato in je z njo s tako silo udaril Stuberja po glavi, da je bil pri priči mrtev. Za ta zločin si je Žižek zaslužil dve leti težke ječe. — Zaradi poskušeneja roparskega umora se je zagovarjal pred poroto 50letni Janez Vrečar iz Šmiklavža pri Vojniku. Obdolžen je bil, da je napadel Jakob Mastnaka in Šmiklavža, o katerem je vedel, da je imel pri sebi 10.000 K. Vrečar je vrgel Mastnaka na tla, da bi mu odvzel denar. Ker so pa prišli ljudje v bližino, se mu roparska nakana ni posrečila, vsled česar jo je odkuril. Ker je Vrečar vse tajil in se mu ni moglo ničesar dokazati, je bil oproščen. — Zadnji dan porote se je pod predsedstvom dvornega svetnika Fona končal z grozodejstvom v Cvetlični ulici v Mariboru. Dne 21. februarja t. l. je bila umorjena in oropana 70letna Apolonija Šilak, služkinja pri finančnem svetniku g. dr. Brencetu. Ko se je poslednji vrnil zvečer v svoje stanovanje, je našel vse v neredu in sobo v spalnico zaklenjeno. Sluteč zločin, je pozval policijo, ki je odprla vrata in glej grozen prizor! Po sobi vse razmetano in starka je ležala v rjuho zavita na postelji, preko rjube še zadržnjena okoli ust z robcem, na čelu je pa bila okrvavljena. Morilec je pobral nekaj obleke, katero je spravil v košaro. Finančni svetnik je takoj osutil neko Alojzijo Rožman, ki je bila svoj čas pri njem služkinja in katero je radi tatvine odpustil iz službe. Ta sum je razkrinkal zločinca. Alojzija Rožman se je se-

znanila z nekim zidarjem Antonom Rozmanom, ki je bil že opetovano kaznovan radi tatvine. Domenila sta se, da umorita 70letno staro ter se polastita njenega imetja. Sklenjeno in storjeno. Grozodejstvo sicer oba trdovratno zanikata, toda ker se je pri Rozmanu našla košara in oropani predmeti, je dokazano, da sta izvršila umor skupno. Razprava je trajala dva dni. Porotniki so potrdili glavno vprašanje na roparski umor glede Rozmana z 9 glasovi, glede Rožmanove pa z 10 glasovi, nakar je predsednik senata razglasil za oba smrtno bosodbo in sicer tako, da se ista izvrši najpoprej nad Rožmanom.

Okradena beogradska policija. Med osebjem kraljevega spremstva sta prišla na Bled tudi dva načelnika tajne policije v Belgradu in sicer Dimitrije Lazarevič in Milan Travanj. Ko sta se vračala domov, sta bila v vlaku popolnoma okradena denarja in prtljage, ter sta morala v Ljubljani čakati na potrebna sredstva za povrnitev v Beograd. Tudi svoje vrste rekord.

Ubil brata mesto roparja. Iz Prištine javljajo žalosten slučaj, ko je ubil Feta Muslinović, občinski odbornik v selu Ritice, svojega rodnega brata Rašida, misleč, da je ropar Bajram Etenović. Muslinović je čakal dne 16. t. m., na večer tolivaja v zasedi, ker je slišal, da namerava ta ravno to noč v selo na rop. V mraku je videl, kako se mu bliža človek in v veri, da je tolovaj, je ustrelil ter ga smrtno zadel. Po natančnem pregledu mrtveca je spoznal, da je ubil lastnega brata.

Zločin žandarja. V Ohridu (čisto v južni Srbiji), se je zgodil te dni tako divjaški zločin, da se zgražajo nad njim vsi meščani. Uradnik agrarne reforme Dimitrije Stojković se je sprehajal na večer s par prijatelji, ki so si peli bolj na tiho. Na sprehodu so srečali žandarsko patroljo in orožnik Rajko Karaklajič je začel takoj pretepati Stojkoviča. Stojkoviču je prihitel na pomoč poručnik Marković, ki se je zavzel za nesrečnega ter po nedolžnem pretepanega uradnika. A zver od orožnika je nameril puško ter ustrelil Markoviča. Divjaškega žandarja so zaprli in dognali, da sta bila njegov oče ter brat zločinca, ki sta se potikala po raznih zaporih. Celo mesto Ohrid je razburjeno radi ravnokar omenjenega zločina. Poručnik Marković je došel na mesto svoje smrtno nesreče na potu, ko je hotel obiskati svojo zaročenko.

Razbojniki na železniški postaji Mala Subotica. — Te dni so udrii neznani zlikovci v urad železniške postaje Mala Subotica, zvezali šefa postaje Močilnika, vlomili v blagajno ter odnesli iz nje 28.970 K in nato pobegnili.

Vpisovanje na drž. moškem učiteljsku v Mariboru se vrši za one dijake, ki so dovršili IV. razred gimnazije ali realke ali nastavni razred meščanske šole, v soboto, dne 1. julija od 8. do 12. ure, za vse ostale učence pa še le 11. septembra t. l. — Ravnateljstvo.

Na državni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se prične novo šolsko leto dne 16. septembra t. l. Šola je dvoletna. Z njo je v zvezi internat za gojence. Zavod ima prevsem namen, da izobrazuje kmetijske sinove, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma, na lastnem kmetijskem gospodarstvu. Taki imajo pri sprejemu prednost pred vsemi drugimi. Kolekovane, lastnorčno pisane prošnje (na celo polo in kolek 7 din.) za sprejem je pošiljati ravnateljstvu državne vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 20. julija t. l.; prošnji se morajo priložiti: 1. krstni list, 2. domovnica, 3. odpustnica odnosno zadnje šolsko izpričevalo, 5. spričevalo o нравnosti pri onih prošilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, 6. izjava staršev, odnosno varuha, s katero se ti zavezujejo plačevati stroške šolanja, 7. obvezna izjava staršev ali varuha, ki reflektirajo na državni ali kak drugi štipendij iz javnih sredstev, da bi njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem domu, v nasprotnem slučaju pa povrnejo zavodu sprejete zneske podpor iz javnih sredstev. Za sprejem je potrebna starost najmanj dovršenih 16 let ter z dobrim uspehom dovršena najmanj ljudska šola. Sprejemali se bodo tedaj le pridni, dovolj nadarjeni kmetijski sinovi, ki ostanejo po končani šoli doma. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih učencev). O sprejemu v šolo odloča tudi uspeh sprejemnega izpita iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni samo absolventi meščanske ali kake nižje srednje šole. Ob vstopu v zavod se mladeniči še enkrat preiščejo po zavodovem zdravniku; ako njih zdravstveno stanje ni povojno, se odklonijo. Oskrbovalnina znaša do preklica mesečno 200 dinarjev. Plačuje se vnaprej v dveh enakih, polletnih obrokih. Sinovom ubožnih posestnikov se morejo dovoliti popolnoma ali pa do polovice prosta državna mesta. V tem slučaju je treba podpreti prošnjo z uradno potrjenim ubožnim spričevalom. Absolventi te dvoletne šole uživajo ugodnost po členu 8. zakona o ustroju vojske, to je skrajšano vojaško službovanje po 14 mesecev (dijaški rok) pod pogojem, da ostanejo pozneje na lastnem domu.

Gospodarstvo.

Izgledi žetve v Jugoslaviji.

Po dosedanjih poročilih o stanju posevov v raznih delih države je pričakovati najboljše žetve v Hrvaški in Slavoniji, kjer bo katastralni oral vrgel 8 do 10 meterskih stotov pšenice. Za Hrvaško in Slavonijo pride Vojvodina s 5 do 7 meterskih stotov, potem Srbija s 4 do 6 metr. st. Seveda bodo v teh pokrajinah vrgle dobro pognojene njive tudi 8—10 meterskih stotov na oralu. Odkar se izvaja agrarna reforma, je povprečna produkcija žita v teh krajih znatno padla. Kakovost letošnjega pridelka bo enaka lanskemu; izvzeti so pa kraji, kjer je lani vladala suša. Teža se lahko taksira na 77 kg. v Vojvodini 77—80 kg. v Srbiji 73—76 kg. Pri tem so vračunane normalne vremenske razmere, kajti vlažno ali prevroče vreme bi v vsakem pogledu spremenilo to taksacijo (določitev).

Cene. Cene se ozirom na našo valuto ne bodo kaj znatno spremenile. Tik pred žetvijo bodo cene radi večjih ponudb nekoliko padle, to stanje pa ne bo tra-

jalo dolgo, ker bo v kratkem nastalo splošno povpraševanje. Žitni milijonarji es bodo pobrigali za to, da cene ne bodo padle (želja za profit!), ker kmetje prodajajo samo takrat in toliko, kolikor rabijo denarja. Žitotržci smatrajo žito kot najboljšo valuto na svetu. Na ta način doprinašajo znatno k jačanju naše valute. Bilo bi dobro, če bi jih davčne oblasti pritiskale z večjimi davki. To bi jim nič ne škodilo, državnim financam pa mnogo koristilo. Pravzaprav bi se jih moralo prisiliti, da četrtino izmlačene žetve takoj spravijo na tržišče, s čimer bi se osigurala prehrana siromašnih staležev. Velike ponudbe bi uplivalo na cene, velike količine bi izvozile, dobili bi mnogo inozemske valute, posledica tega pa bi bilo povpraševanje po našem denarju.

Dolžnost naše vlade pa je, da pogleda žitnim magnetom v Vojvodini in v drugih delih države dobro na prste. Najprej pride zadostna prehrana pasivnih pokrajin, potem, ko je prebivalstvo do druge žetve z vsem preskrbljeno, pa naj izvažajo, kakor jim drago.

Koliko je v naši državi posejanega polja? Pred kratkem smo čitali službeno poročilo o stanju posevov v posameznih pokrajinah naše države. Iz tega poročila posnamemo sledeče številke: V severni in južni Srbiji je posejano skupno približno 649.000 hektarjev površine, na Hrvaškem in v Slavoniji približno 472.000 hektarjev, v Bosni in Hercegovini 285.000 hektarjev, v Vojvodini približno 503.000, v Sloveniji 102.000, v Dalmaciji 54.000, v Črni gori pa približno do malega 5000 hektarjev. Celokupna, v letu 1922 posejana površina znaša tedaj po teh podatkih 2.070.000 hektarjev nampram 2.408.000 hektarjev v preteklem letu, torej se je letos posejalo za 338.000 hektarjev površine manj, nego v preteklem letu. Pri tem pa je treba poudariti, da so te številke samo približne, ker niso podatki iz nekaterih pokrajin sploh znani. Pri dobri volji, izurjenem uradništvu in spretnem aparatu, bi se pa dali tudi ti nedostanki odpraviti, da bi prišli tako tudi pri nas do natančne poljedelske statistike, ki bi služila v orientaciji predvsem domačim, a tudi inozemskim ekonomistom.

Zagrebski velesej je izvanredno dobro obiskan od domačinov kot od tujcev. Nekateri dni je bilo na sejmu po 40.000 posetnikov. Največ trgovcev je došlo v Zagreb iz Makedonije. Na dan se je nakupilo in naročevalo raznega blaga v vrednosti 100 milijonov K. Največ se je prodalo domače in češke tekstilne robe. Kupčije so se sklepale takoj, ravnotako so se sprejemala naročila za zimsko sezono. Zelo mnogo se je prodalo kemičnih produktov. Fine kože so kupovali kupci iz Makedonije, Bosne ter Slavonije. Gospodarski — osobito mlinski — stroji so prodani vsi. Kljub dejstvu, da so srbijanski carinski uradniki po mogočnosti ovirali izložbo tujega blaga, da bi udarili velesej v Zagreb, se je ta sijajno obnesel ter pokazal svetu, da Hrvati sami tudi dokaj znajo in premorejo!

Povišane izvozne carine. Beogradska vlada je povišala izvezno carino na sledeče predmete in v naslednji višini: Za pšenico ter rž znaša sedaj izvezna carina 30 din. od 100 kg, za oves in ječmen 10 din., za seno brez razlike na kakovost 5 din., za konje in kobile preko treh let 400 din. od komada, žrebice in žrebci belgijske in norveške pasme od treh let 200 din. od komada, konji in kobile ostalih pasem 250 din., od konj za zakol 50 din. Izvoz polnokrvnih konj angleške in arabske pasme mora vedno odobriti poljedeljsko ministrstvo. Od mule se plača 300 din. od komada, za osla 150 din., od žive ovce 30, kože 20, za zaklane ovce in kože 50 din. od 100 kg. Od žive goveje živine (vštevši tudi teleta) 500 din. od komada. Zaklanega govejega mesa (izvzemši teletino) 60 din. od 100 kg. Žive svinje do 50 kg so carine proste, za preko 50 kg se plača 250 din. od komada. Zaklano svinjsko meso 100 din. za 100 kilogramov. Svinjska drobovina je prosta izvozne carine. Svinjska mast 150 din. od 100 kg. Jajca 280 din. od 100 kg, volna 1000 din., sirove in suhe kože 1000 din. od 100 kg, ovčje kože 800 din., svinjske 400 din., kože od divjačine 2000 din. od 100 kg. Les v premeru 30 cm 10 din. od 100 kg, premer 20 cm, a dolžina izpod 6 m 30 din. Izvoz ostalega lesa je prost izvozne carine. Hrastov les v dolžini preko 70 cm je prost carine. Zabranjen je izvoz kostanjevega lesa (izvzete so samo kostanjeve palice).

VI. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zatec, Č. S. R., dne 19. junija 1922. Dolgo zaželeni dež je včeraj in predvčerajšnjim v celem žatskem okolišu dal hmeljskim nasadom svojo najpotrebnejšo množino vlage, če tudi je temperatura padla in so noči skoro mrzle — kar rastlinam nikakor ne prija. V teku zadnjih 8 dni se je rastlina v kljub vročini izdatno izboljšala. V rano obrezanih nasadih je trta dosegla že celo visokost žic ter nastavlja zdrava in kreпка rastlina obilo panog. Drugi del nasadov je dosegel pol do tri četrt visokosti žic in je tudi precej krepke. Lepi nasadi tvorijo danes morda dve tretjini vse s hmeljem zasajene ploskve. Zadnja tretjina je vsled poškodb po bolhaču zelo slaba. V teh nasadih se poganjki ali še le napeljujejo na žico, ali pa so komaj vzkli-li iz zemlje. Ali bode ta tretjina kaj obrodila, je odvisno od vremena. Stanje hmeljskih nasadov je torej danes še prav različno in neenako. Ušice se niso pomnožile in tudi drugega mrčesa ni. Hmeljski nasadi bi sedaj rabili zopet lepo vreme in posebno tople noči, da bi zamogla rastlina nadomestiti zamujeno. Hmeljska kaptija se je nekoliko umirila in se cene pomikajo med 2800—3200 č. K za 50 kg. — Zveza hmeljarskih društev.

Na svinjski sejmi v Mariboru dne 23. junija t. l. se je pripeljalo 168 svinj in 3 koze. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 350 do 560 K, 7—9 tednov 700 do 900 K, 3—4 mesece 1400 do 1600 K, 4—6 mesecev 1700 do 1800 K, 8—10 mesecev 2000 do 3500 K, 1 leto 4000—4500 K, pol pitane 1 kg mrtve teže 8 K, koze komad 700 do 800 kron.

Ljubljanski trg. Goveje meso: cena stalna za meso I. vrste 68 do 70 K, II. vrste 52 K. Telečje meso 60 K kg, svinjina I. vrste 86 do 90 K, II. vrste 80 K, trebušna slanina 100 K, riba in sal 116 do 124 K, mast 120 do 130 K, svinjina I. vrste 86 do 90 K, II. vrste 80 K; 1 kg koštruna 36 K, jag-

neta 56 K. Piščanec 60—70 K po velikosti, kokoš 100 do 120 K. Mleko stoji na ceni 10 do 11 K; kg surovega masla 160 do 172 K, čajno maslo 240 K. Moka bazira na detajlni ceni 25 K za št. 0, kaša 20 K, ješprenj 24 K, otrobi 12 K, koruzna moka 17 K, koruzni zdrob 19 K, pšenični zdrob 28 K, ajdova moka I. vrste 34 K, II. vrste 26 K, ječmen 14 K, oves 14 K, proso 14 K, koruza 12 K, fižol 14 do 17,50 K, leča 44 K, gobe kg 35 do 40 K, borovnice liter 5 K, rdeče jagode liter 24 do 30 K, kmečke črešnje 8 do 10 K liter, štajerske 12 do 16 K kg, grah neluščen 18 do 24 K, luščem 40 do 46 K liter, koleraba 12 K kg, čebula nova 16 do 20 K, stara 24 do 26 K, česenj nov 18 do 20 K, star 28 K, pesa 12 K, buče 12 K, glava solate 1 do 3 K po velikosti, kumare 40 do 50 K kg, fižol v stroču 40 K, krompir nov importiran 20 do 24 K kg, star krompir 7 K, jajce 4 do 4,50 K.

Zagrebski tedenski sejmi. Cene za kg žive teže v kronah: voli I. 36—40, II. 28—32, III. 26—27, krave I. 30—34, II. 24—28, za klobase 16—28, mlada živina 28—32, bikji 32 do 34, teleta I. 40—42, II. 37—40, III. 34—36. Cene živini so precej padle. Svinje so notirale I. 82—84, II. 66—74, III. 46 do 60. Novo seno se je prodajalo po 700—800 K, nova detelja po 700—680 K, in slama po 450—680 K za 100 kg.

Žitni trg. Cene žitu so bile v Vojvodini sledeče: pšenica 1500, ječmen 1380, koruza 1220, pšenična moka (št. 0) 2180 kron.

Lesne cene. Zadnji čas se je precej povpraševalo po oglju, ki je doseglo ceno do 35.000 K. Les za kurjavo se je tržil po 10.000 K s prodajnega prostora. Fini bukov les se je tržil po 3900—4500 K. Povpraševanje iz inozemstva je pretekli teden zelo popustilo. Le Italija povprašuje po lesu za kurjavo in po dogah za sode. Cene drugim lesnim produktom so že precej časa stalne.

Trg z usnjem. Vse tovarne so močno zaposlene. Vsled pomanjkanja surovih, posebno težkih kož, ne morejo zadostovati vsem naročilom. Uvoz usnja iz Avstrije je v zadnjem času zelo popustil, ker so cene tam vsled padca tečaja avstrijske krone nadrazmerno poskočile ter dosegle že višino nad svetovno pariteto. Danes notirajo sledeče cene: podplati v polovicah 175—185 K za 1 kg, kruponi 245—255 K, vratovi 135—145 K, okrajovne (aferni) 115—125 K, notranjki 175—185 K, črne gladke kravine 280 K, črne gladke kipse 300 do 320 K, boks črn Ia 80—90 K, boks črn IIa 75—80 K, rjavo usnje za 200 K pri kg dražje.

Dopisi.

Smrt župana. Dopis iz Planine pri Sevnici. Umrl je 22. t. m. tukajšnji trgovec in posestnik g. Ludvik Šešerko, bivši dolgoletni župan planinski. Ni stal v prejšnjih letih v naših vrstah, toda kot resnicoljubi moramo priznati, da je izvršil velikansko delo za občino. Trudil se je veliko za ustanovitev tukajšnje župnije, izvršil je velikansko delo vodovoda, ustanovil je požarno brambo in ji preskrbel veliko orodja in postavil javno tehtnico. Bil je kot zasebnik zelo blagi mož in v zadnjem času velikodušni prijatelj Orla. Kako priljubljen je bil rajnki, je pokazal njegov veličastni pogreb. Naj v miru počiva!

Smrt našega moža. Dopis iz Ribnice na Pohorju. Dolgi, zadnje dni mučni boleznini je 22. junija podlegel kmet na Janževem vrhu, Ivan Kaiser p. d. Lesjak, večletni cerkveni ključar naše podružnice šentjanske. Naj v miru počiva.

Sadovi brezverskih društev. Iz Jarenine se nam poroča: Na Telovo smo imeli pri nas veličastno procesijo, katere se je udeležila ogromna množica ljudstva. Žalibog so se nekateri fantje na trgu obnašali tako odurno, da se je nad temi fanti vse zgražalo. Niti v trenutku se niso odkrili, ko je šla mimo njih procesija z Najsvetejšim. Da, še celo posmehljivo so se norčevali in izgovarjali žaljive zbadljivke. Res, v naši ljubi Jarenini so bili nekoč čisto drugi časi, naša mladina je še bila prežeta verskega duha. Odkar je pa k nam prišel dral tisti svobodomislec iz Planice in oznanjuje svoj brezverski evangelij naši mladini, je postalo vse drugače. Boljše bi pač bilo, ako bi bil ostal ta možakar na Planici na Pohorju, bi naj tam oznanjeval svoj evangelij pohorskim garjavim koštrunom in ovcam! — Starši! Pazite vendar nekoliko bolj na vašo mladino in ne puščajte vaših otrok v brezverska društva kot je Sokol, ki ne pozna ne Boga ne verskih resnic!

Občinske volitve v Rajhenburgu. Občinske volitve v Rajhenburgu so razpisane. Demokrati so postavili volilni imenik. Kmalu so bo oglasilo Rajhenburžanov čez 100: «Demokrat nam županil ne bo!»

Upravičen protest proti novi upeljavi velikih počitnic na deželi. Dopis od Sv. Jakoba v Slov. gor. Zelo odločen protest proti nameravanim šolskim počitnicam v poletju so odposlale tukajšnje občine na Višji šolski svet. V protestu se je naglašalo, da je v jeseni veliko lahkega, neodložljivega dela, ki so ga šolski otroci opravljali že od nekdaj. Pobiranje sadja, posebno paša traja v pozni jeseni od jutra do večera in otroku ni mogoče v šolo, če noče gospodar trpeti škode. Potem si služi veliko viničarskih otrok s pašo pri posestnikih obleko. Če ne bo počitnic, otrok ne bo mogel pasti in bo ostal brez obleke in ne bo mogel v šolo, ne v cerkev celo leto. Sicer pa so vsi odborniki občin brez izjeme naglašali, da oktobra in septembra otrok ne morajo pošiljati v šolo in jih tudi ne bodo pošiljali, naj bodo počitnice ali ne. Časi so prehudi, pretežavni, da bi smel in mogel posestnik in priprosti delavec trpeti gospodarsko škodo vsled trdoglavosti Višjega šolskega sveta. Če pa bo pri tem trpel pouk in izobrazba šolskih otrok, imajo to na vesti oni gospodje, ki jim je na srcu bolj udobnost in vesele počitnice učiteljstva, kakor korist otrok. Gospodje, ki zahtevajo na deželi poletne počitnice, kažejo, da nimajo smisla za kmetijske potrebe, zato naj se pustijo svoja odločilna mesta tistim in takšnim, ki bodo znali ugoditi upravičenim željam našega kmeta, ki vzdržuje s svojimi davki šolo in učiteljstvo.

Dobra žena in mati ima vedno nekoliko steklenic lekarnarja Feller prijetno dišečega «Elsafluida» pri roki. Dobro služi za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Mnogo učinkovitejši, izdatnejši in delujoči kakor francosko žganje. 3 dvojne steklenice ali 1 specialno steklenico kupite z zamotom in poštino za 72 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elzatr št. 329, Hrvatsko. be

Išče se za prevažanje peska za 8 dni na teden enega konja in klapca brez voza. **Odda se** večjo množino Splitskega cementa. Hitrozi, Maribor, Ve-trinjska ulica 80. 527

Mlatilnica z vrtljem vred se prada, steplo v lamo in vrtinjo. Samo dva-krat rabljena. Matevž Pajk, Imeno, pošta Podčetrtek. 1-2 528

2 kolesne teške in ve-like gare ter brisalnica za gnojnice se prada pri Gert, Maribor. Gosposka ulica št. 18. 528

Posestvo pri Ptuiju je takoj na prodaj. Vpraša se Klavna ulica št. 12, Maribor, pr. nared. ika Herliša 525

Izjava.

Podpisani Andrej König, posestnik iz Grušove, ob-žalujem vse besede, s ka-terimi sem na binkošno nedeljo v svoji nepremiš-ljenosti žalil g. župana in celi odbor občine Grušova. Obenem se imenovanim zahvaljujem, da niso sod-nijsko proti meni postopali.

Andrej König.

Katoliškemu starej-šemu kmetskemu dokletu, ki ima vse-je do vrta in ki bi hotelo svojo zelenjavo nositi na trg, se da vrt in stanovanje v vrtu in v bližini cerkve brezplačno, pomagati bi moralo le nekaj malo v domačem delu neki zelo blagi gospe. Vpraša se v Mariboru, Ob Bregu št. 24.

Učenca iz poštene hiše in z dobrim šolskim uspehom spre-je trgovina me-šanega blaga Antea Golenko, Sv. Miklavž pri Ormožu. 517

Pekarijo vsemem v najem ali kupim v kakem prometnem kraju Slovenije. Naslov na upravo lista. 519

Viničarija s petimi orali zemlje, čer polovico vinograde blazine vrste, priraste 120 do 150 hl vina. Njiva in sadonovnik, 20 minut od želez-nike postaje, lepa cesta k vinogradu. Hlka in k'et vse v dobrem stanju, se radi boleznit takoj prada. Natandnejša pojasnila daje Mihalj Gobes, pos. Mestnje 6, p. Podplat pri Poljčanah. 2-3 504

Hlapec in en strežnik se takoj sprejema v bolnišnici v Mariboru. 2-2 506

Imam na prodaj

tik farne cerkve gospodarsko po-slopje v katerem se nahaja trgovina, sraven kovačija, 2 mlati mlin od-daljen ter četrt ure oddaljeno do-bro viničarstvo z novim nasadom in gospodarskim poslopjem ter v Trojčki fari v Oseka posestvo s 10 orali, h'et v dobrem stanu s prešo in mladim sadonovnikom, ki se lahko naredi do 40 polov-njakov jabolčine. Celo posestvo obsega 29 oralev. Prada se event. s živino in poljedelskim orodjem ali brez živine in poljedelj. orodja. Poslopja so krita s opeko. Pose-stvo se prada zaradi neobogljitih otrok. Cena se izve pri lastniku Franč Filer, pos., Sv. Benedikt v Slov. gor. 2-3 482

Kupujem lpa suha cep-ljena drva v 10 tonah mokošah, franke va-gon, dalje orehova in črešnjava debila od 30 cm debelosti in 2 m dolgoti naprej, kakor tudi vsako-vrstal že izdelan ali stoječ les. Ponudbe poslati na: H. Gersperger, lesne trgovine, Celje, Gregorčičeva ulica 8. -4 505

Novi vozovi, lahki in težki, tudi s senenimi lojtrami na prodaj pri J. Kokot, kovač, Račje pri Mariboru. 2-8 507

Samski sodarski pmočnik in učenc se takoj sprejmeta stanovanjem in hrano. Jak. Kolarič, sodar pri Sv. Bar-bari pri Mariboru, pri gostilni Babeder. 2-2 503

Gozdni delavci

pridati, 12 do 16 moš za izdelavo hlodov, drv za kurive, trebljeja hmelovk, oglja i. t. d. se išče. Potrebnal živež po cenah na debelo na zalogi. Ponudbe na „Velepo-sestvo Boštanj, p. Radnja, Delenj-ako. 3-8 387

Mali mlin na močvi vodi vna-me v najem, ali pa kupi takoj. Franc Šumenjak, Ormož. 3-8 427

Veletrgovina z železnino

PINTER & LENARD, MARIBOR

Traverze, cement, železo vseh vrst, pločevino, štedilnike, žica, žičniki, pumpe, razne cevi, kovanje za zgradbe in pohištvo, kuhinjsko posodo, lito, črno in pločevinasto postekleno, kakor tudi kovaško, ključavničarsko in mizarsko orodje, kose, brusne kamne in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete. Blagajne vseh vrst in verige domače tovarne.

Postrežba točna.

Cene solidne.

Učenko z dobrim spride-vall iz poštene rodbine se sprejme v trgovino me-šanega blaga Vračko Sv. Ilj v Slov. goricah. 2-2 480 z-2 494

Dr. Heiss jun.

dejanski zdravnik in zobozdravnik v Ormožu 17, ordinira vsak dan od 8. do 12. ure. 2-3 497

Javna zahvala.

Podpisani se tem potom najiskrenejše zahvaljujem g. dr. Bobisutu, zdravniku v Gornjem gradu, ki je z Veliko požrtvovalnostjo rešil mojo ženo iz težke bolezni.

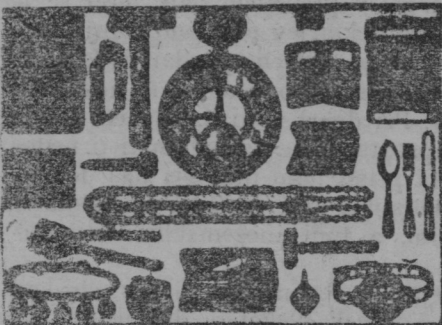
Tega izvrstnega zdravnika najtopleje priporočam. Šteingrob pri Novi Štifui.

520

Jožef Žirovnik, posestnik.

Našli bodete za lastno uporabo in predmete v zlatu, srebru, nakitu, ure, veržice, prstane, uhane, narokvice in krstne spo-minske obeske od raznih potrebščin

kaj iščete

pri znani firmi SUTTNER po najniž-jih dnevnih cenah v najlepšem modernem izdelku. Zlice, nože vilice in škarje, žepne nože, doze za cigarete in tobak, stroje za bri-ti, vžigalnike i. t. d. vsebuje sijajni katalog s slikami od

Tverniške tvrdke H. SUTTNER, Ljubljana št. 992.

Šamo i dinar Vam je treba poslati za poštino, ako že-hte, da se Vam brezplačno in takoj pošlje veliki katalog.

Med. univ. dr. Ludovik Novak Razlagova ulica 25, (blizu gl. kolodvora)

ordinira od pol 12. do 1. ure dop. in 2. do 3. ure pop. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure dopoldan. 3-3 453

PAROMLIN

v Kaniži pri Pesnici

prevzame za mletje in izmenjavo vsakovrstnega zrnja.

3-2 Kupi se zrnje po dnevni ceni. 501

POZOR!

POZOR!

ZIDARJI

se sprejmejo za stalno delo k najvišji mezdi, določeni od Zveze industrijev v Ljubli ani. Prenosišče v ba-rakah zagotovljeno.

Mestni stavbenik RUDOLF KIFFMANN, MARIBOR, MELJE. 3-2 492

VI BI RADI

imeli lepo obleko, perilo, kravato, nogavice, robce, čevlje, klobuk in še povrh

vedno dosti denarja za razne druge potrebščine.

To dosežete le tedaj

če bodete kupovali vse manufakturno blago, sukno, platno perilo, gotove obleke za moške, ženske in otroke pri tvrdki:

J. N. Šoštaric

Maribor, Aleksandrova cesta št. 13,

ker le tam je najboljšo blago, najboljša po-strežba in najnižje cene. Železničarji in poštni uslužbenci dobijo blago tudi na obroke. 3-3 444

ZAHVALA.

Ker nam ni mogoče osebno se zahvaliti vsem, ki ste sočutno prihajali obiskat in tolažit v bolezni ter potem kropit in spremljat na zadnjo pot našo nad vse drago in nepozabno ženo in mater

Marijo Grešak

izrekamo tem potom vsem najprisrčnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sose-dom in prijateljem ter veleč. duhovščini in ženski Mar. družbi za vse izraze sočutja. Bog bodi vsem plačnik!

Trbovlje-Svine, dne 21. junija 1922.

Žalujoča rodbina Svinškova

ZAHVALA.

Potrti vsled prezgodnje izgube svojega ne-pozabnega družinskega očeta

Jožefa Rep

župana v Logarovcih

ki se je pred mescem dni poslovil za vselej iz te solzne doline, se podpisani iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za vse dokaze spoštovanja do dragega rajnega in dokaze sočutja do zapuščene družine, predvsem vlč. g. Weixlu za ljubezne poslovilne besede, gospodu nadučitelju Herzogu in pevcem za ginjaivo-tolažilne žalostinke in vsem drugim mnogoštevilnim spremljevalcem očetovim na njegovi zadnji poti. Ob enem ga pri-poročamo v blag spomin.

Sv. Križ pri Ljutomeru, dne '9. junija 1922.

Žalujoča rodbina Repova v Logarovcih.

Semenska ajda, koruza

bela in rumena,

Oves, pšenična moka

vseh vrst se dobi dobro in po ceni pri

Gospodarski Zvezi v Celju

Razlagova ulica št. 1.

1-6 524

pred vlomom Vam nudi edinole svetovno patentirani alarmni aparat

„DURRO“

Enostaven, sigurno delujoč in za vse svrhe uporaben, tako za vežna vrata, vrata v stanovanja, okna, roloje, hleve, kleti, podstrešna vrata i. t. d.

Glavno zastopstvo:

FERDO BABIČ, ključavničarski mojster, Maribor, Kopaljska ulica št. 19

Varnost!

Varnost!